

Ylöjärvellä 12.9.2022

Me allekirjoittaneet vaadimme, että Ylöjärven Vuorentaustassa sijaitsevaan vanhaan metsään suunniteltuja avohakkuuta ei toteuteta vaan metsä suojellaan, koska sen luonto- ja virkistysarvot ovat korvaamattomat. Vetoamme Pirkanmaan elykeskukseen, Ylöjärven kaupunkiin ja yksityiseen maanomistajaan, jotta ne aloittaisivat neuvottelut alueen suojelusta siten, että maanomistajalle maksettaisiin asianmukainen korvaus.

Kuva: Rami Marjamäki

PERUSTELUT

1) Metsän luontoarvot ovat mittavat

Vuorentaustan Pohjajärvenleton ja Soppeenharjun väliselle alueelle on tehty metsänkayttöilmoitus yhteensä noin 14 hehtaarin avohakkuuta varten. Kahtena erillisenä aukkona (8 + 6 hehtaaria) toteutettava avohakkuu kohdistuisi vanhaan, monimuotoiseen metsään, jossa elää vaateliasta lajistoa.

Alueella kasvava puusto on eri-ikäistä ja -kokoista: kulkija näkee puuyksilöitä pienistä taimista yli 150-vuotiaisiin kuusijättiläisiin. Metsässä on myös runsaasti luonnon monimuotoisuudelle tärkeää lahoppuustoa, josta lukuisat uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit ovat riippuvaisia.

Hakattavaksi suunnitellulla alueella on havaittu vanhojen metsien indikaattorisienistä mm. riukukääpä, ruostekääpä, aarnikääpä, punahäivekääpä, rusokääpä, korkkikerroskääpä

(silmälläpidettävä laji), rusokantokääpä (silmälläpidettävä), pohjanrypykkä ja oravuotikka. Alueella pesii lukuisia vanhojen metsien lintulajeja, kuten pohjantikka, käpytikka, palokärki, korppi, lehtopöllö, varpushaukka, puukiipijä ja peukaloinen. Uhanalaisista lintulajeista alueella tavataan mm. seuraavat: varpuspöllö (uhanalaisuusluokka: vaarantunut), töyhtötiainen (vaarantunut), hömötiainen (erittäin uhanalainen) ja pyy (vaarantunut).

Metsäalueella esiintyy myös uhanalaisia luontotyyppisiä, esimerkiksi vanhaa havupuuvältaista tuoretta kangasta, vanhaa havupuuvältaista lehtomaista kangasta, soistunutta tuoretta kangasta ja laikuittain kangaskorpea. Lisäksi metsä liittyy välittömästi harjumuodostumaan: pohjoisimmilla kuviolla on matalia suppia ja harjunrinnettä.

Suurin osa hakattavaksi suunnitellusta alueesta sijaitsee valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella (Pirkanmaan harjumaisemat).

2) Kaavat estävät avohakkuun ja kaavoitustilanne on epäselvä

Metsä sijaitsee Pohjajärvenleton arvokkaan ja kaavoissa suojeluvarausalueeksi (S / SL-1) merkityn luontokohteen vieressä. Avohakkuu haittaisi myös Pohjajärvenleton sekä suon ja metsän vaihtumisvyöhykkeen monimuotoista lajistoa, johon lukeutuvat mm. kurki, joutsen, kanahaukka, pikkutikka ja pyrstötiainen. Täten hakkuu heikentäisi Pohjajärvenleton suojeluvarausalueen laatua.

Huomionarvoista on, että avohakkuusuunnitelma kohdistuu myös Pohjajärvenlettoon rajautuvaan metsän osaan, joka Pirkanmaan maakuntakaavassa on merkitty suojelualueeksi (S). Osayleiskaavassa sama kohta on merkitty virkistysalueeksi (VR), eli osayleiskaava on ristiriidassa maakuntakaavan kanssa. Maakuntakaava ohjaa alemman tason kaavoitusta, joten virheellinen osayleiskaava on viipymättä päivitettävä vastaamaan merkinnöiltään maakuntakaavaa.

Avohakkuu olisi alueella kaavoituksen vastainen kokonaisuudessaankin. Osayleiskaavan määräysten mukaan virkistysalueella ei saa suorittaa "rakentamis- tai muita toimenpiteitä, jotka voivat olennaisesti muuttaa alueen luonnonympäristöä". Avohakkuu muuttaisi alueen luonnonympäristön erittäin olennaisesti. Hakkuukoneet vaurioittaisivat maaperää, ja sitä myös muokattaisiin ennen kuusentaimien istutusta. Tilalle tulisi luonnontilansa menettänyt puita kasvava alue, ei elämää humisevaa metsää.

Kuva: Rami Marjamäki

3) Maankäyttö- ja rakennuslaki sekä luonnonsuojelulaki avohakkuun esteenä

Maisematyöluvan myöntäminen avohakkuuseen ei ole mahdollista, sillä maankäyttö- ja rakennuslain 140 §:n mukaan "maisematyö lupa on myönnettävä, jollei toimenpide vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen taikka turmele kaupunki- tai maisemakuvaa".

Osayleiskaavassa alue on varattu virkistykseen, ja avohakkuu vaikeuttaisi kaavan mukaista käyttöä huomattavasti. Lisäksi avohakkuu turmelisi alueen maisemakuvan. Metsästä ei ole tehty yksityiskohtaista luontoselvitystä, joten avohakkuu saattaisi johtaa luonnonsuojelulain (LSL) rikkomiseen. Tällä erää ei ole tiedossa, esiintyykö alueella

- liito-oravaa tai muita EU:n luontodirektiivin liitteen IV (a) lajeja, joiden lisääntymis- ja levähdyspaikkoja ei saa heikentää (LSL 49 §)
- erityisesti suojeltavia lajeja, kuten lahokaviosammalta, joiden säilymiselle tärkeän esiintymispaikan hävittäminen tai heikentäminen on kielletty (LSL 47 §).

4) Hieno virkistysalue ja opetuskohde

Metsä on tärkeää säilyttää paitsi luontoarvojensa, myös tienoon ihmisasukkaiden viihtyvyyden vuoksi. Alue on aktiivisessa virkistyskäytössä, ja sitä käytetään myös ohjattuun retkeilyyn. Esimerkiksi läheisen päiväkodin lapsille metsä on retkikohde ja oppimisen paikka. Metsäalueelta löytyy Opetuspolku, jonka avulla koululaiset ja kaikki opinhaluiset pääsevät tutustumaan metsään ja sen lajeihin. Tampereen ammattikorkeakoulun metsätalouden tutkinto-ohjelmassakin alue on ollut opetuskohteena nimenomaan luonnon monimuotoisuuden takia.

Avohakkuun jälkeen metsä ei kymmenien vuosienkaan päästä tarjoaisi enää samaa virkistysellistä ja opetuksellista arvoa.

5) Vaarana hiilivaraston menettäminen

Myös ilmastosyyt puoltavat avohakkuun perumista ja metsän suojelua. Ylöjärven kaupunki on sitoutunut ilmastotavoitteisiin, joissa päästöjä on tarkoitus laskea 80 prosenttia vuoteen 2030 mennessä vuoden 2007 päästöihin verrattuna. Pohjajärvenleton tienoon vanhojen metsien kaltaiset runsaspuustoiset metsät toimivat valtavina hiilivarastoina, jotka ilmastonmuutoksen aikakaudella on kaikin keinoin pyrittävä säästämään.

Avohakkuun jälkeen hiilidioksidia vapautuu ilmaan siten, että metsäalue muuttuu päästölähteeksi vuosikymmenten ajaksi. Uusi puusto alkaa aikanaan sitoa hiiltä, mutta aiemmassa puustossa ja ehjässä maaperässä ollutta suurta hiilivarastoa ei saada takaisin.

Kuva: Rami Marjamäki

6) Suojeluneuvottelut käynnistettävä

Pyydämme, että Pirkanmaan ely-keskus, Ylöjärven kaupunki ja maanomistaja ryhtyvät neuvottelemaan suojelun kokonaisratkaisusta, jolla turvattaisiin Pohjajärvenleton ja sen ympärillä sijaitsevien vanhojen metsien säästyminen. Ylöjärven kaupungin ei tule myöntää maisematyölupaa avohakkuuseen.

Metso- ja Helmi-ohjelmien puitteissa Pohjajärvenletto ja vanhat metsät sen liepeillä on mahdollista saada suojelun piiriin siten, että maanomistaja ei joudu kärsimään taloudellisia tappioita.

Metsänkätöilmoitus kohdistuu ainutlaatuisen arvokkaaseen metsään. Ikivanhat puut tuovat terveiset menneiltä ajoilta ja samaan aikaan metsä kaikkine kasveineen, eläimineen ja sienineen elää vilkasta nykypäivää. Metsä on lukemattomien lajien ja yksilöiden koti, ihmisille arjen pakopaikka ja uljas osa maisemaa.

Luontokadon ja ilmastonmuutoksen hillitseminen alkaa paikallistasolta, juuri tällaisten metsien suojelusta.

Kuva: Rami Marjamäki